

De waterveiligheidsopgave langs de Waal is groot. De stabiliteit van de huidige dijken en klimaatverandering zijn belangrijke redenen voor extra maatregelen. Betrokken overheden (gemeente Neerijnen, de provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu) verkennen wat de beste manieren zijn om het rivierwater tegen te houden en veilig af te voeren.

Tijdens het bezoek van het gemeentebestuur aan het Atelier Varik (27 september 2016) bleek er veel behoefte aan duidelijkheid over de stappen die de komende jaren worden gezet. Wat zijn daarbij de belangrijkste beslismomenten en op welke wijze wordt besluitvorming voorbereid? Daarbij is ook aandacht/een advies gevraagd over de wijze waarop het gemeentebestuur het beste betrokken kan worden.

Om aan de informatiebehoefte tegemoet te komen is bijgaand spoorboek opgesteld. Dit is gebaseerd op de MIRT-aanpak en de m.e.r.-procedure, zoals uitgebreid is toegelicht in het Startdocument (april 2016) en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

In het spoorboek is afstemming gezocht tussen de data binnen de MIRT-verkenning en het vergaderschema van de gemeenteraad van Neerijnen. De opgenomen data kunnen in de loop van het proces wijzigen. Indien dit het geval is, zal het spoorboekje worden aangepast.

Binnen het totale project zijn een drietal sporen te onderscheiden: [dijkversterking](#), [rivierverruiming](#) en [gebiedsvisie](#). Vanuit de opgave om tot het beste samenspel te komen tussen dijkversterking en rivierverruiming, lopen projecten dijkversterking Tiel-Waardenburg en rivierverruiming Varik-Heesselt over hetzelfde spoor.

Wat het samenspel ook wordt, de noodzakelijke maatregelen zullen impact hebben in het gebied. Daarom loopt parallel aan het spoor MIRT-verkenning een tweede spoor voor de Gebiedsvisie Varik-Heesselt. Voor het opstellen van de gebiedsvisie zullen in de tijd ook een aantal deelproducten worden opgesteld. De MIRT-verkenning en de gebiedsvisie hebben een belangrijke relatie met elkaar. Zo worden bijvoorbeeld binnen de MIRT-verkenning de oplossingsrichtingen bepaald, welke binnen de gebiedsvisie parallel worden uitgewerkt tot ontwikkelperspectieven.

In dit spoorboek wordt uitleg gegeven over de loop van beide sporen. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de wijze waarop de gemeente(raad) wordt betrokken.

Spoor: MIRT-verkenning [Rivierverruiming Varik-Heesselt](#) en [dijkversterking Tiel-Waardenburg](#)

Duidelijk is dat de dijk tussen Tiel en Waardenburg in ieder geval moet worden versterkt. Binnen de MIRT-verkenning stellen we ons de vraag welke bijdrage rivierverruiming aanvullend hierop kan leveren. De verkenning maakt duidelijk of wel of niet een hoogwatergeul bij Varik-Heesselt moet worden aangelegd, of eventueel een andere rivierverruimende maatregel. Hiervoor doorlopen we het spoor van een MIRT-verkenning, en komen daarbij onderweg een aantal mijlpalen tegen. Aan het begin van de verkenning staan alle oplossingen nog open. Na een eerste beoordeling van alle aangereikte oplossingen, komen de meest kansrijke oplossingen in beeld. Deze worden vastgelegd in de mijlpaal "Notitie Kansrijke Oplossingsrichtingen" (ook wel NKO). Deze kansrijke oplossingsrichtingen worden vervolgens nader onderzocht in een Milieu Effect Rapportage (MER) waarbij tevens een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse (MKBA) wordt opgesteld. De resultaten van deze studies en andere relevante beslisinformatie worden samengevat in een Concept-Verkenningenrapport. Op basis van alle beschikbare informatie komen de bestuurders gezamenlijk tot een voorgenomen VoorKeursAlternatief (VKA). Dit voorgenomen VoorKeursAlternatief wordt tezamen met alle onderzoeksrapporten ter consultatie gelegd. Op basis van de ontvangen reacties en adviezen wordt een definitieve voorkeursbeslissing genomen en een bijhorende bestuursovereenkomst voorbereid.

Voor de bestuurlijke uitvoering van de MIRT-verkenning is een Stuurgroep ingesteld. Na interactieve planvorming met de omgeving, worden de deelproducten voorafgaand aan de Stuurgroep besproken in het Kernteam, de Klankbordgroep, de Ambtelijke Begeleidingsgroep en het Opdrachtgeversoverleg. De mijlpalen binnen de MIRT-verkenning worden na vaststelling in de Stuurgroep voorgelegd aan de dagelijks besturen van de betrokken overheden. De Notitie Kansrijke Oplossingsrichtingen is een belangrijke stap in de trechtering van de oplossingen (ook wel zeef 1 genoemd). Dit maakt dat dit deelproduct ook door de minister wordt vastgesteld.

Aan het eind van de MIRT-verkenning neemt de minister in overleg met de regionale bestuurders een besluit over het voorkeursalternatief. Indien het besluit uitgaat van enkel dijkversterking dan zal het project over enkel het spoor dijkversterking Tiel-Waardenburg verder gaan. Als het besluit uitgaat van een combinatie met rivierversmalling dan zal hiervoor een planuitwerking worden gestart.

Spoor: Gebiedsvisie Varik-Heesselt

Wat het uiteindelijke pakket aan waterveiligheidsmaatregelen ook wordt, het zal in meer of minder mate ruimtelijk impact hebben in delen van het plangebied. Het is daarom belangrijk om een gebiedsvisie op te stellen. Daarbij moet voor de kansrijke oplossingsrichtingen duidelijk gemaakt worden welke ontwikkelperspectieven er voor het gebied zijn. Op het moment dat het voorkeursalternatief binnen de MIRT-verkenning in beeld komt, moet daarbij ook duidelijk zijn op welke wijze het toekomstperspectief kan worden bereikt.

De gebiedsvisie gaat over de lokale belangen, waardoor de bevoegdheid voor vaststelling bij de gemeenteraad wordt neergelegd. De gebiedsvisie is zoals aangegeven nauw verbonden met de producten/mijlpalen binnen het MIRT-spoor. Daarom is het noodzakelijk om op alle vastgelegde beslismomenten de laatste stand van zaken binnen beide sporen te agenderen. Dit betekent dat bij de opgenomen raadsvergadermomenten (besluitvorming, oordeelvorming en beeldvorming) ook over de actuele mijlpalen binnen de MIRT-verkenning wordt geïnformeerd.

Zowel binnen de sporen MIRT-verkenning als de gebiedsvisie wordt aan de omgeving veel ruimte gegeven om in het project te participeren. Het atelier Varik is gedurende de MIRT-verkenning voor de omgeving toegankelijk, en daarnaast worden op verschillende momenten bijeenkomsten met omgevingspartijen georganiseerd.

Het is een waardevolle aanvulling als voorafgaand aan het gereedkomen van producten ook door een afvaardiging vanuit de gemeenteraad inbreng/advies kan worden geleverd. Daarbij moet worden gedacht aan een tweetal werksessies in het atelier Varik. Het heeft de voorkeur om met één vertegenwoordiger per fractie hiervoor een raadsadviesgroep op te richten. Aanvullend hierop kan na het gereedkomen van een deelproduct ervoor worden gekozen om binnen één cyclus in plaats van een oordeelvormende raad ook een beeldvormende raad te organiseren.

Na het vaststellen van het voorontwerp van de gebiedsvisie wordt voorgesteld om een beeldvormende raadsvergadering te organiseren. Dit is namelijk het moment dat binnen het andere spoor (met het gereedkomen van het concept-verkenningenrapport) het gesprek over het voorkeursalternatief start. Tijdens de eerste raadsvergadering in 2018 wordt de ontwerpgebiedsvisie met bijhorende uitvoeringsprogramma geagendeerd. Dit betreft immers belangrijke inbreng vanuit de lokale belangen richting de finale besluitvorming binnen de MIRT-verkenning. Nadat een definitieve voorkeursbeslissing binnen de MIRT-verkenning is genomen, wordt de gebiedsvisie voor vaststelling geagendeerd.